

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Porvoon kaupungilta lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetussa laissa säädetään hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023.

Voimaantulolain 15 §:ssä säädetään hyvinvointialueelle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustuu valtion varoista maksettavaan valtionavustukseen.

Valtioneuvoston asetusluonnoksen mukaan enintään yksi viidesosa jaetaan kullekin hyvinvointialueelle tasasuuruisena osana. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen asukasmäärän perusteella. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen alueella voimaantulolain voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella

Asetusluonnokseen liittyvissä koelaskelmissa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun myönnettäisiin noin 474 000 – 513 000 euroa vuonna 2021 ja noin 1 309 000 – 1 495 000 euroa vuonna 2022. Yhteensä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun myönnettäisiin siten hieman alle 2 miljoonaa euroa rahoitusta yhteensä vuosille 2021 ja 2022.

Itä-Uudenmaan valmistelun rahoitusta on korotettava selvästi

Porvoon kaupungin arvion mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle esitetty rahoitus on riittämätön ja selvästi alimitoitettu vuosille 2021 ja 2022. Porvoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimissa tehdyn arvion mukaan hyvinvointialueen valmistelu tarvitsisi vähintään noin 3,4 miljoonan euron rahoituksen vuosille 2021 ja 2022.

Ero esitettyyn rahoitustasoon on mittava, noin 1,4 miljoonaa euroa. Asetusluonnoksen rahoitustasoa olisikin korotettava Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta noin 70 prosenttia, jotta valmistelun onnistumiselle turvataan edes kohtuulliset edellytykset.

Porvoon kaupungin arvion mukaan hyvinvointialueen valmisteluun tarvitaan noin 15 henkilöä, ja lisäksi suurimmat kustannuserät muodostuvat ostopalveluista sekä järjestelmäkustannuksista. Henkilöstökustannukset olisivat siten noin yhteensä noin 2,0 – 2,3 miljoonaa euroa, ostopalvelut noin 200 000 – 300 000 euroa, järjestelmäkustannukset

7.4.2021

noin 700 000 – 800 000 euroa, ja muut kustannukset noin 200 000 – 400 000 euroa. Yhteensä kustannuksia arvioidaan kertyvän noin 3,1 – 3,8 miljoonaa euroa. Porvoon arvio perustuu seuraaviin taustaoletuksiin:

Tarvittavat henkilöstöresurssit	htv
Hallinto / juristi	1-2
Talous	1
Hankinta ja sopimukset	1
Henkilöstöhallinto	1
ICT	2
Pelastus	1
Toimitilat	1
VATE vastuuhenkilöt	2-4
Tiedolla johtaminen	1
Suunnittelija / asiantuntija	1
Tietoturva-asiantuntija	1
Yhteensä noin	15

Tarvittavat ostopalveluresurssit	htp
Hallinto- ja organisaatiomalliin	20
Talous ja budjetointi	15-30
Liikkeenluovutus	20
Hallintosääntö	20
Viestintä, verkkosivut, intra	40
Strategian laatiminen	10
Hankinnat ja sopimukset	10-20
Muut	40
Yhteensä noin	200

Järjestelmät yhteensä noin 700 000 – 800 000 euroa.

Rahoituskriteereissä on huomioitava paremmin valmistelun luonne ja tarve

Porvoon kaupunki huomauttaa, että hyvinvointialueen valmisteluvaiheen rahoituksessa on huomioitava luonnokseen verrattuna erityisesti kaksi tekijää:

- osa hyvinvointialueista ei voi tukeutua edellisen hallituskauden valmisteluun, vaan valmistelu lähtee niin sanotusti "nollasta". Esimerkiksi Itä-Uudenmaan valmistelussa voidaan hyödyntää hyvin vähän edellisen hallituskauden valmistelua, jota tehtiin koko Uudenmaan alueelle.
- monet kustannukset eivät ole riippuvaisia hyvinvointialueen koosta, joten asukasmäärän painoarvon tulisi olla selkeästi alhaisempi. Esimerkiksi hallintosäännön, strategian, talousarvion, hankintalinjausten ja henkilöstöpolitiikan

Dnro
4919/33./2021

7.4.2021

valmistelu vaatii suunnilleen saman verran resursseja hyvinvointialueen koosta riippumatta. Lisäksi henkilöstöresurssit vaativat monen eri alan syvällistä erityisosaamista, joten valmistelun vaatima henkilömäärä ei skaalaudu alaspäin hyvinvointialueen asukasmäärän laskiessa. Järjestelmäkustannukset skaalautuvat alas vain vähän alueen asukasmäärän laskiessa.

Lopuksi

Hyvinvointialueen valmistelun edellyttää riittäviä resursseja, koska laadukas valmistelu on edellytys sille, että hyvinvointialueet ylipäättänsä voivat aloittaa toimintansa 1.1.2023. Kaikkia kustannuksia tai ongelmakohtia ei edes ole mahdollista etukäteen arvioida, joten ylimääräisiä kustannuksia tulee aiheutumaan valmistelun edetessä. Valmisteluresurssien tuleekin ehdottomasti olla lähtötilanteessa realistisesti arvioitu.

Lisäksi alkuvaiheen valmistelu tulee vaikuttamaan pitkään hyvinvointialueen käytännön toimintaan, joten laadukas valmistelu parantaakin hyvinvointialueen mahdollisuuksia toimia alkuvaiheessa edes kohtuullisen tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Vastaavasti heikko ja puutteellinen valmistelu ohjaa hyvinvointialueen toimintaa jo alkuvaiheessa ei-toivottuihin käytäntöihin ja heikkoihin toimintatapoihin. Siksi valtion tulee panostaa valmisteluun riittävästi resursseja.

Aikataulu on käytännössä muutoinkin hyvin haastava tai lähes mahdoton, vaikka resursseja olisi riittävästi. Osaavan ja vain hyvinvointialueen valmisteluun osoitettavasta henkilöstöstä tulee olemaan merkittävä puute, mitä ei voida ratkaista pelkästään konsulttipalveluja käyttämällä.

PORVOON KAUPUNKI

Jukka-Pekka Ujula

Ann-Sofie Silvennoinen

Henrik Rainio

Kaupunginjohtaja

Sosiaali- ja terveysjohtaja

Rahoitusjohtaja